

PATVIRTINTA
Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos
direktoriaus 2025 m. rugsėjo 30 d.
įsakymu Nr. V-226

**UTENOS ADOLFO ŠAPOKOS GIMNAZIJS
POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKymo NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“ ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2025 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. V-807/V-726 „Dėl Mokinių asmeninių mobiliųjų telefonų ir kitų informacinių technologijų įrenginių naudojimo ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokykloje rekomendacijų patvirtinimo“ patvirtintomis rekomendacijomis.

2. Aprašu siekiama padėti Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos (toliau – Gimnazijos) darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę siekiant užtikrinti bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą ir ugdymui palankią Gimnazijos aplinką.

3. Aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Gimnazijoje sąlygas.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti gimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurie nurodomi Gimnazijos mokinių taisyklėse ar kituose Gimnazijos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.

Asmeniniai informacinių technologijų įrenginiai - mokinio disponuojama informacinė ir komunikacinė įranga, skirta skambinti ir (arba) susirašinėti teksto ir (arba) garso žinutėmis, ir (arba) klausytis, ir (arba) žiūrėti, ir (arba) dalintis garso ir vaizdo įrašais, ir (arba) naršyti internete, ir (arba) fotografuoti, ir (arba) kitiems su ugdymu nesusijusiems tikslams.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griauantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKymo SĄLYGOS

6. Gimnazijos darbuotojas, esant Aprašo nustatytoms sąlygoms, siekdamas užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą ir ugdymui palankią Gimnazijos aplinką, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 6.1. pakeisti mokinio, pažeidusio mokinio elgesio taisykles, ugdymosi vietą;
- 6.2. telefonu iškviesti Gimnazijos direktoriaus įgaliotą asmenį (toliau – Įgaliotas asmuo), kuriuo gali būti socialinis pedagogas, psichologas, klasės vadovas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui;
- 6.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą pagal veiksmų seką, nurodytą 14-18 punktuose;
- 6.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus, kurie aprašyti 19-25 punktuose;
- 6.5. laikinai paimti asmeninį informacinių technologijų įrenginį, jei juo naudojama ne ugdomajai veiklai atlikti ir be Gimnazijos darbuotojo leidimo.

7. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

8. Apraše numatytos poveikio priemonės yra taikomos mokiniui tik tada, kai Gimnazija yra išnaudojusi kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Gimnazijos tvarkų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas Įgaliotas asmuo. Įgaliotas asmuo informuoja nepilnamečio mokinio teisėtus atstovus, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrių ir (ar) teritorinę policijos įstaigą (priedas 1).

10. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Gimnazijos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu Įgaliotas asmuo fiksuoja Drausmės pažeidimo pažymoje/žurnale, kuris yra Gimnazijos raštinėje (priedas 2).

III SKYRIUS

UGDYMO(SI) VIETOS PAKEITIMAS

11. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu. Skambučiu iškviečiamas Įgaliotas asmuo.

12. Atskirti mokinį, sutrikdžiusį bendrą klasės tvarką ar Gimnazijos renginį, galima, kai mokinys nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių. Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Gimnazijos patalpoje, prižiūrimas Įgalioto asmens tol, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pažada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol nepilnametį mokinį pasiima jo teisėti atstovai. Mokiniams, kuriems nustatytas elgesio ar (ir) emocijų sutrikimas, netinkamo elgesio poveikio priemonės taikomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu Nr. V-900

„Dėl ugdymo organizavimo rekomendacijų mokiniams, kuriems nustatytas elgesio ar (ir) emocijų sutrikimas”.

13. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Įgalioto asmens sprendimu, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV SKYRIUS MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

14. Jeigu Gimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Įgaliotą asmenį.

15. Įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

16. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – Įgaliotas asmuo. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojamas nepilnamečio mokinio teisėtas atstovas ir esant būtinybei policijos įstaiga.

17. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojamas nepilnamečio mokinio teisėtas atstovas ir jis yra kviečiamas atvykti į Gimnaziją. Jam nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo Įgaliotas asmuo nedelsdamas informuoja policijos įstaigą.

18. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviesti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Įgalioto asmens.

V SKYRIUS PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

19. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

19.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

19.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

19.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

19.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

19.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas Gimnazijos turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką.

20. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo:

20.1. stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui; stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina išsokti, ar pan.);

20.2. vedimo paėmus už rankos;

20.3. iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus.

21. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

22. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

- 22.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;
- 22.2. mokinį vedant už rankos;
- 22.3. guodžiant mokinį;
- 22.4. pasveikinant mokinį;
- 22.5. padedant neįgaliam mokiniui;
- 22.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
- 22.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
- 22.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemonės;
- 22.9. teikiant pirmąją pagalbą.
- 23. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:
 - 24.1. naudojami kaip bausmė;
 - 24.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;
 - 24.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;
 - 24.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.
- 24. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.
- 25. Gimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VI SKYRIUS

LAIKINAS ASMENINIO INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ ĮRENGINIO PAĖMIMAS

- 26. Jeigu mokinys pamokos ar kitos ugdomosios veiklos metu naudojasi asmeniniu informacinių technologijų įrenginiu ne ugdomajai veiklai atlikti ir be Gimnazijos darbuotojo leidimo, Gimnazijos darbuotojas įspėja mokinį žodžiu.
- 27. Jeigu mokinys į žodinę pastabą nereaguoja, Gimnazijos darbuotojas paprašo mokinį jam atiduoti asmeninį informacinį įrenginį, bet ne vėliau kaip iki pamokos ar kitos ugdomosios veiklos pabaigos.
- 28. Jeigu mokinys atsisako atiduoti asmeninį informacinį įrenginį Gimnazijos darbuotojui, šis nedelsdamas telefonu informuoja Įgaliotą asmenį. Įgaliotas asmuo paprašo mokinį jam atiduoti asmeninį informacinį įrenginį, bet ne vėliau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos, informuoja mokinio teisėtus atstovus ir užfiksuoja atvejį Drausmės pažeidimo pažymoje/žurnale, kuris yra Gimnazijos raštinėje (priedas 2).
- 29. Situacijai kartojantis yra taikomas Gimnazijos socialinės-pedagoginės-psichologinės pagalbos teikimo modelis.

VII SKYRIUS

REAGAVIMAS Į MOKINIO PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, PLATINIMO IR DISPONAVIMO PSICHOAKTYVIOSIOMIS MEDŽIAGOMIS ATVEJUS

- 30. Gimnazijos darbuotojui įtarus, pastebėjus ar gavus informaciją, kad Gimnazijos patalpose ar teritorijoje mokinys disponuoja psichoaktyviosiomis medžiagomis ir (ar) jas vartoja, ir yra apsvaigęs arba apsinuodijęs, atlieka šiuos veiksmus nurodytu eiliškumu:
 - 30.1. stebi mokinio sveikatos būklę ir įvertina būtinąsios medicinos pagalbos reikalingumą;
 - 30.2. jeigu mokiniui reikalinga būtinoji medicinos pagalba:
 - 30.2.1. nedelsdamas kviečia greitosios medicinos pagalbos brigadą;
 - 30.2.2. organizuoja pirmosios pagalbos teikimą mokiniui;

30.2.3. informuoja Įgaliotą asmenį apie situaciją, taip pat visuomenės sveikatos specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą Gimnazijoje;

30.3. jeigu mokiniui būtinoji medicinos pagalba yra nereikalinga, telefonu iškviečia Įgaliotą asmenį.

31. Įgaliotas asmuo kalbasi su mokiniu apie atvejo aplinkybes ir informuoja nepilnamečio mokinio teisėtus atstovus ir policiją.

VIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32. Gimnazijos direktorius įsakymu skiria Įgaliotą asmenį, pagal kompetenciją dalyvaujantį taikant poveikio priemones.

33. Gimnazija skelbia Aprašą Gimnazijos internetinėje svetainėje.

34. Gimnazijos darbuotojai pasirašytinai susipažįsta su Aprašu.

35. Gimnazijos klasių vadovai supažindina mokinius su Aprašu pasirašytinai, o jų teisėtus atstovus susirinkimų metu ir/ar nusiųsdami Aprašo nuorodą per elektroninį dienyną.

Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos
Poveikio priemonių taikymo netinkamai
besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašo
priedas 1

POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO ŽINGSNIAI

Eil. Nr.	Pažeidimas	Poveikio priemonė
1.	Draudžiama į gimnaziją neštis ginklų, peilių, dujų balionėlių, žiebtuvėlių, degtukų, petardų ir kitų sveikatai pavojingų daiktų.	Mokinio teisėtų atstovų ir policijos informavimas.
2.	Draudžiama gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoti, platinti, disponuoti psichoaktyviosiomis medžiagomis, žaisti azartinius žaidimus.	Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo atveju – mokinio teisėtų atstovų ir policijos informavimas. Azartiniai žaidimai – mokinio teisėtų atstovų informavimas, psichologo konsultacija.
3.	Draudžiama slapta, be sutikimo filmuoti, fotografuoti, įrašinėti kitų asmenų veiklą ir pokalbius, juos talpinti internete.	Mokinio teisėtų atstovų, policijos informavimas. Socialinio pedagogo konsultacija. Psichologo pagalba.
4.	Draudžiama įsinešti į gimnaziją ar atsisiųsti internetu būnant gimnazijoje ir propaguoti garso įrašus, literatūrą, leidinius, vaizdo įrašus, kurie skatina ar propaguoja netinkamą elgesį, smurtą, patyčias, pornografiją ir pan.	Mokinio teisėtų atstovų, policijos informavimas. Socialinio pedagogo konsultacija. Psichologo pagalba.
5.	Draudžiama pamokų ar ugdomosios veiklos metu naudotis asmeniniais informacinių technologijų įrenginiais, nebent jie yra reikalingi organizuojamai veiklai atlikti ir Gimnazijos darbuotojui leidus.	Žodinis įspėjimas. Nereagavus į perspėjimą, paprašoma atiduoti asmeninį informacinių technologijų įrenginį Gimnazijos darbuotojui iki pamokos ar ugdomosios veiklos pabaigos. Mokinio teisėtų atstovų informavimas. Atsisakius atiduoti asmeninį informacinių technologijų įrenginį, kviečiamas direktoriaus Įgaliotas asmuo. Asmeninio informacinio įrenginio paėmimas ir grąžinimas mokiniui pasibaigus tos dienos

		pamokoms ar ugdomajai veiklai. Mokinio teisėtų atstovų informavimas.
6.	Draudžiama niokoti ir gadinti gimnazijos turtą.	Mokinio teisėtų atstovų informavimas, žalos atlyginimas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus.
7.	Draudžiama reikalauti pinigų, versti meluoti, gadinti svetimus daiktus ar kitaip išnaudoti.	Mokinio teisėtų atstovų informavimas, žalos atlyginimas pagal Mokymo(si) sutartį. Policijos informavimas. Socialinio pedagogo konsultacija. Psichologo pagalba.
8.	Draudžiama vartoti necenzūrinius žodžius ar kitaip netinkamai elgtis (šiukšlinti, spjaudyti ir kt.) ar kitaip tyčiotis.	Žodinis įspėjimas, mokinio teisėtų atstovų informavimas. Taikomos gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos apraše numatytos priemonės.
9.	Draudžiama vėluoti į pamokas, išeiti savavališkai iš pamokos, be pateisinamos priežasties praleidinėti pamokas.	Taikomos gimnazijos pamokų lankomumo apskaitos ir gimnazijos pamokų nelankymo prevencijos tvarkos apraše numatytos priemonės.

Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos
Poveikio priemonių taikymo netinkamai
besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašo
priedas 2

UTENOS ADOLFO ŠAPOKOS GIMNAZIJA

DRAUSMĖS PAŽEIDIMO PAŽYMA

Mokinys(-ė)

Klasė Klasės vadovas(-ė).....

Pamokos, pertraukos, išvykos metu (pabraukti):

- triukšmavo;
- vartojo necenzūrinius žodžius;
- nereagavo į mokytojo pastabas;
- tyčiojosi iš klasės draugų, mokytojo;
- mušėsi;
- gadino mokymo priemones, gimnazijos inventorių;
- rūkė gimnazijos patalpose, gimnazijos teritorijoje ar prieigose;
- gėrė alkoholinius gėrimus, vartojo psichotropines medžiagas, buvo apsvaigęs nuo jų;
- lošė azartinius žaidimus, kortomis;
- naudojo asmeniniu informacinių technologijų įrenginiu;
- kita (įrašyti).....

Mokinio drausmės pažeidimo aiškinimas

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gimnazijos darbuotojas
parašas vardas, pavardė

Mokinys(-ė)
parašas vardas, pavardė

Socialinis pedagogas
parašas vardas, pavardė

Mokinio teisėtas atstovas
parašas vardas, pavardė